

A photograph of two children in a dimly lit indoor setting. The child on the left is a white boy with a grey knit beanie and a dark hoodie, leaning his head on the shoulder of the child on the right. The child on the right is an Asian girl with a grey knit beanie and a dark zip-up jacket. Both are looking towards the camera. The background is dark with some blurred lights and a person in a blue shirt in the distance.

MER MORO
DER DU ER

TVERGÅ

TVERGA ER **RESSURSSENTERET** FOR EGENORGANISERT IDRETT OG FYSISK AKTIVITET I NORGE.

Gjennom å tilby kompetanse, nettverk, profesjonell veiledning og verktøy skal Tverga bidra til å skape flere aktive lokalsamfunn med attraktive og inkluderende møteplasser for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet.

Alle krefter må jobbe
sammen for å skape et
aktivitetsløft. Vi ønsker et
inkluderende og attraktivt
aktivitetstilbud for alle!

AGENDA:

- **Om Tverga**
- **Kunnskap**
- **Satsingsområder og aktuelle prosjekter**

OM TVERGA

TVERGA

ADMINISTRASJON

Lisa Mari Watson
Daglig leder

Karianne Hjallen
Utviklingsansvarlig

Hilde Børufsen
Kommunikasjonsansvarlig

Ragnhild Lorentzen
Prosjektleder aktivitet

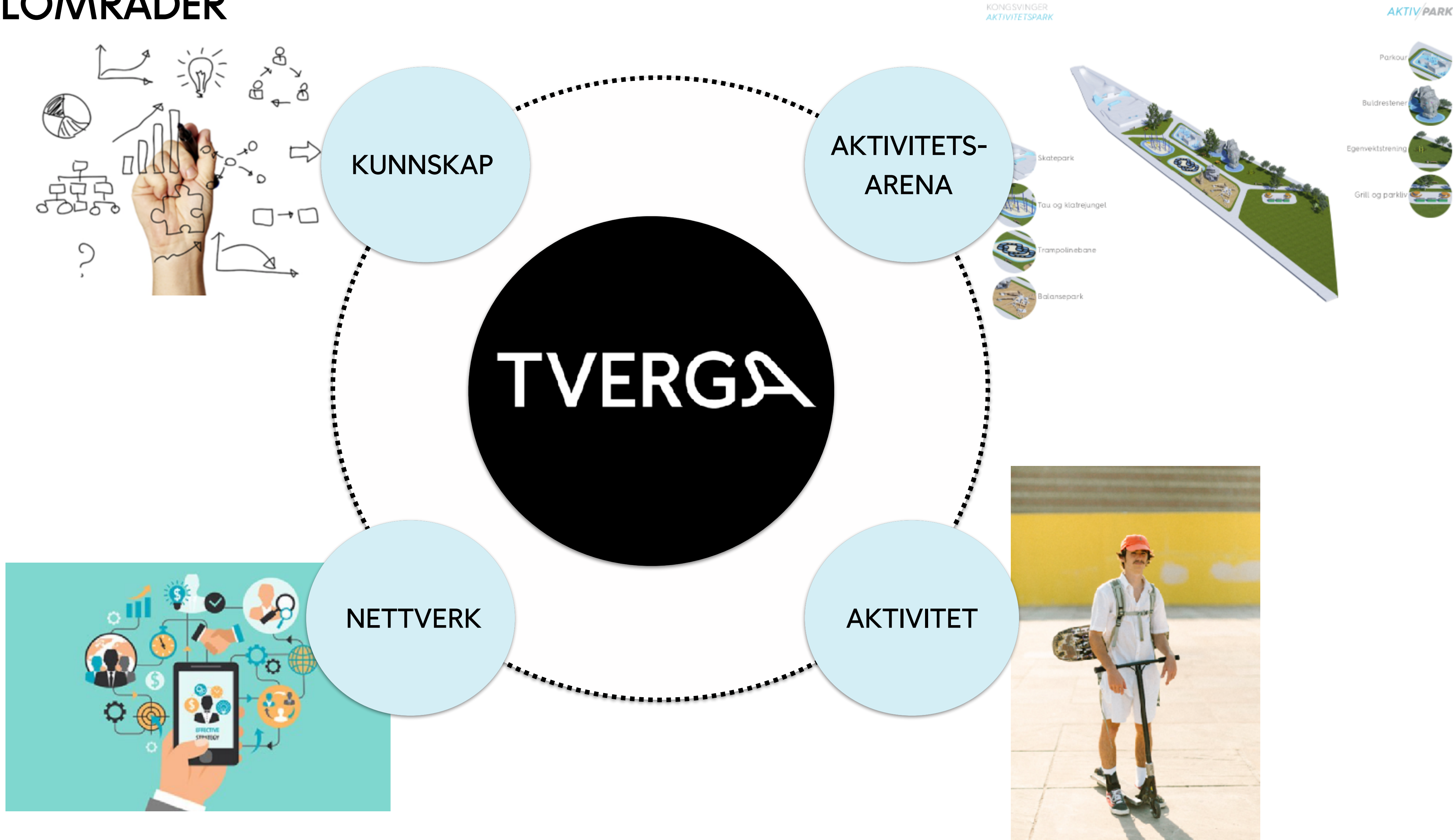
Vegard S. Petersen
Prosjektleder anlegg

Frida Blomgren
Politisk rådgiver (innleid)

MÅLOMRÅDER

Oppdraget fra Kulturdepartementet:

- Opparbeide solid **kompetanse** om egenorganisert idrett og miljøene som driver egenorganisert aktivitet. **Identifisere hvilke behov** disse miljøene har og hvilke **utfordringer** de står overfor i utøvelsen av aktiviteten.
- **Samle, systematisere og formidle informasjon** om egenorganisert idrett og legge til rette for erfaringsutveksling mellom egenorganiserte miljøer og mellom kommuner.
- Aktivt fremme kunnskap og kompetanse hos **kommunale myndigheter** som gjennom anleggsbygging og andre tiltak legger til rette for egenorganisert aktivitet lokalt.
- Bistå med **råd og praktisk veiledning** til egenorganiserte miljøer når det gjelder tilrettelegging av aktivitet.

HOVEDMÅLGRUPPER

Kommuner

Som er i gang eller ønsker
å komme i gang

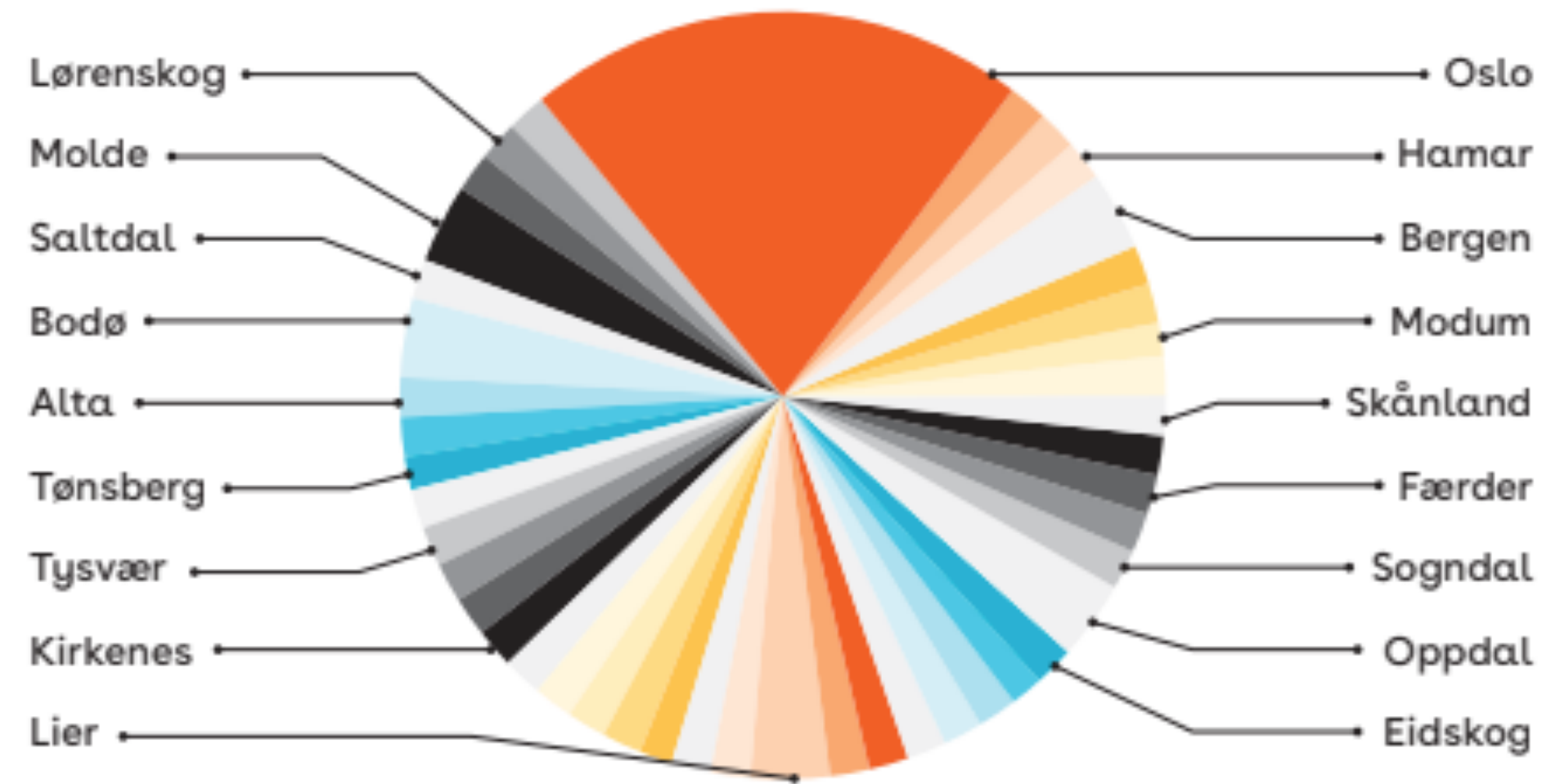

Egenorganiserte

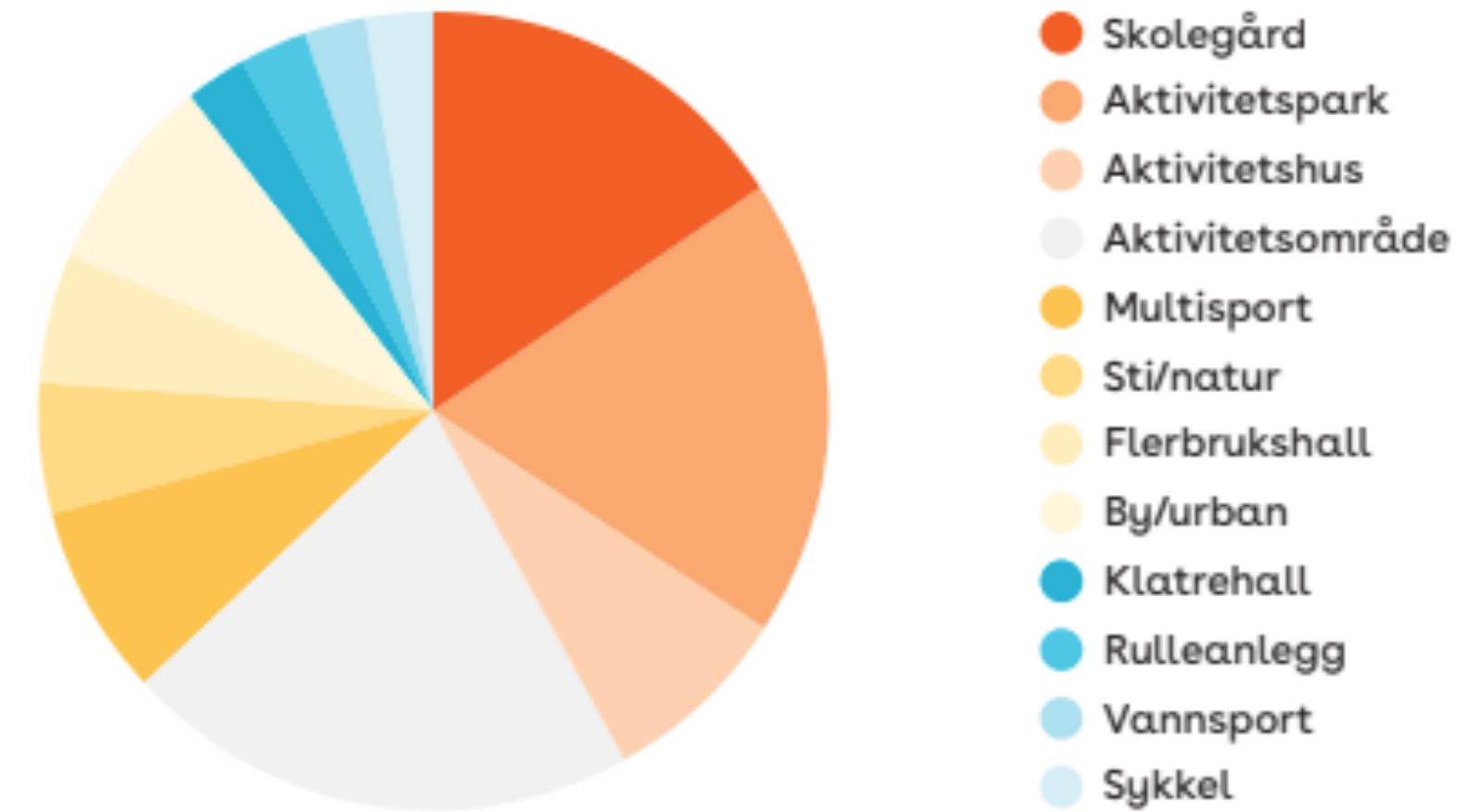
Som er aktive eller ønsker
å være aktive

KOMMUNER:

Figur 1: Kakediagram av kommuner som har kontaktet oss med en fremvisning av noen kommuner (Kilde: Streak/Gmail - 1.jan 2019-15.mars 2020).

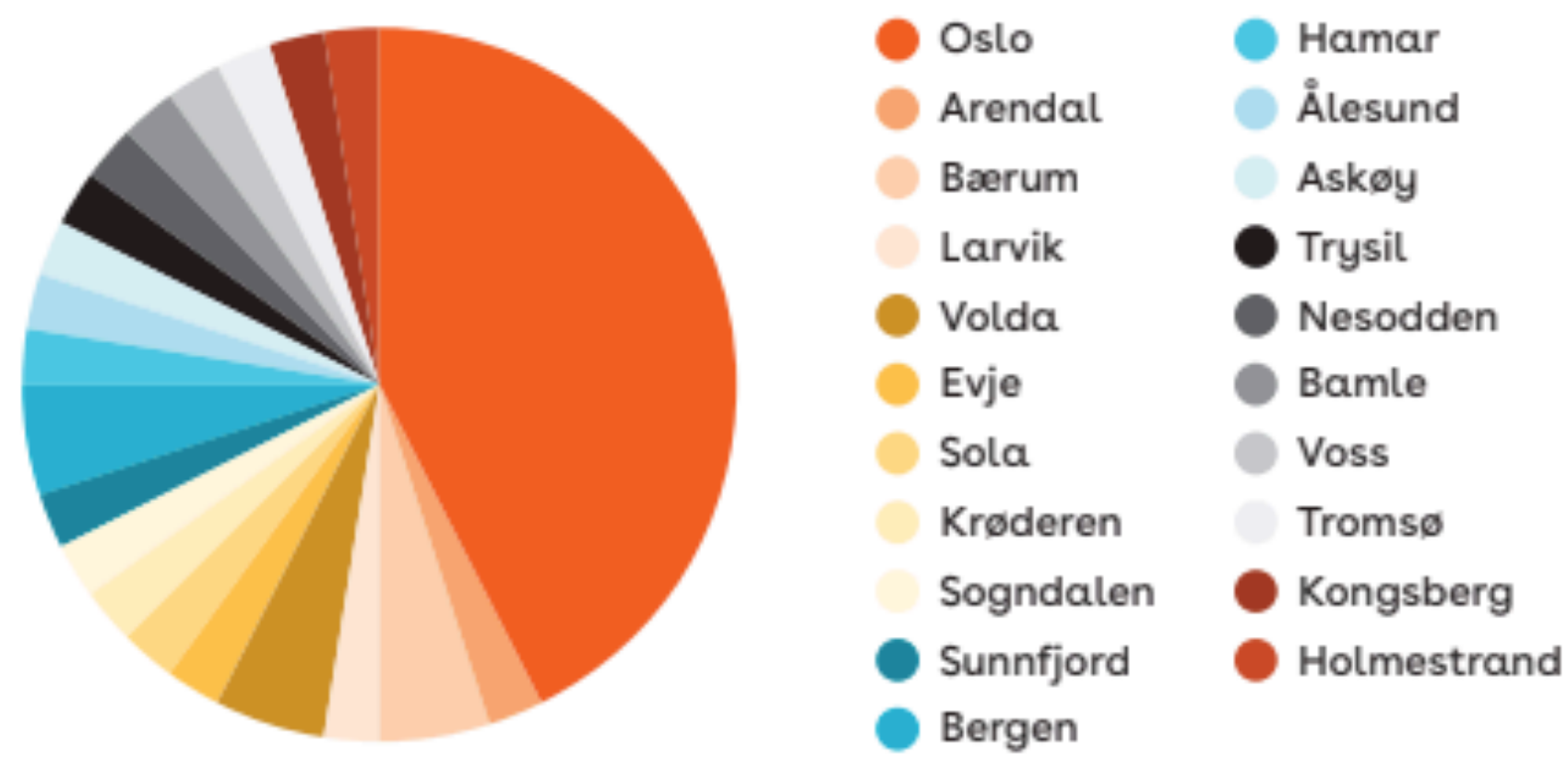

Figur 3: Kommuner - Anleggstyper sortert på anleggskategori (Kilde: Streak/Gmail - 1.jan 2019-15.mars 2020).

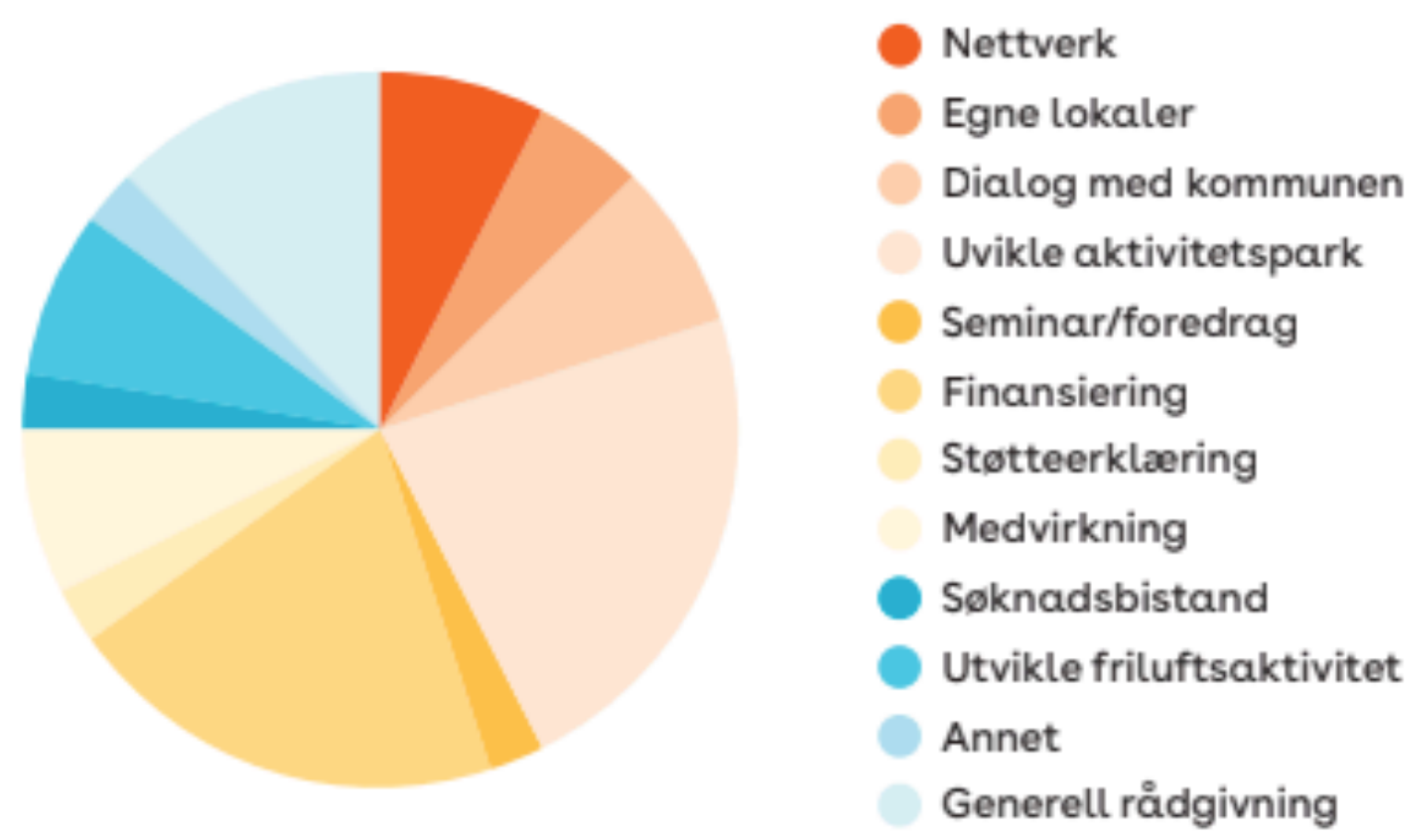

Figur 2: Kommunenenes bistandsbehov sortert på tema (Kilde: Streak/Gmail - 1.jan 2019-15.mars 2020).

EGENORGANISERTE:

Figur 4: Egenorganiserte - Geografisk spredning (Kilde: Streak/Gmail - 1.jan 2019-15.mars 2020)

Figur 5: Bistandsbehov sortert på tema (Kilde: Streak/Gmail - 1.jan 2019-15.mars 2020)

PARKOUR

TERRENGSYKKELPARK

STYKRE

SKATEPARK

TRICKING

SKATEANLEGG

AKTIVITETSARENA – NETTVERKSFORUM

SHIPARK – MØTEPLASS – CALISTHENICS

NYSKAPENDE – SURFEBØLGÉ – DANS

NATUR – ESPORT – SAMARBEID

PAINTBALL – SURFEANLEGG – UNGDOM

AKTIVITETS- PARK

SYKKELPARK

AKTIVITETSHUS

Figur 6: Anleggstyper sortert på type aktivitet/anleggskategori (Kilde: Streak/Gmail - 1.jan 2019-15.mars 2020)

KUNNSKAP

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

TVERGÅ

Det står mye bra i den norske
idrettsmodellen...

Tilrettelegging for
«egenorganisert fysisk
aktivitet og friluftsliv»
er framhevet som **eget
satsingsområde.**

«Den samlede anleggsmassen skal gi flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet, og anleggsmassen bør tilpasses aktivitetsprofilen i befolkningen»

- Anleggstyper som harmonerer med aktivitetsprofilen til **barn og ungdom**, som kan brukes av mange og som gir mulighet for egenorganisert fysisk aktivitet er prioritert.
- Meldingen antyder at stadig flere unge går fra organisert aktivitet i idrettslag til egenorganisert idrett utenfor idrettsbevegelsen.
- Meldingen gir også uttrykk for at enkelte anleggstyper som egner seg godt for egenorganisert aktivitet har mottatt en relativt beskjeden andel av spillemidlene.
- Det skyldes i følge KUD at; *«... anleggsutbygging er et resultat av kommunale og fylkeskommunale prioriteringer, og derfor må ses som et uttrykk for lokale behov»* (s. 57)

ANLEGGsutvikling

3.8 Nye anleggsprosjekter per år for nærmiljøanlegg

År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kroner)	Godkjent søknadssum (mill. kroner)	Tilskuddsprosent
2019	667	378	150	39,6 %
2018	624	391	147	37,6 %
2017	705	389	150	38,6 %
2016	642	376	141	37,5 %

Tabell 18 Hovedtall for nye søknader om tilskudd til nærmiljøanlegg i perioden 2012-2018

«Nærmiljøanlegg er et anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, som ligger i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder»

De siste fire årene har det i snitt kommet inn 660 nye søknader for nærmiljøanlegg pr/år.

Det er naturlig å spørre seg om dette i tilstrekkelig grad sikrer nærhet til fysisk aktivitet for Norges befolkning, med så store geografiske avstander?

Tilskuddsprosent kan ikke sammenlignes direkte mellom nærmiljøanlegg og ordinære anlegg, fordi utgangspunktet har vært 50 % for nærmiljøanlegg og 30% for ordinære anlegg.

Tilskuddsprosenten ligger ca. 10 % lavere enn utgangspunktet for både nærmiljø- og ordinære anlegg.

3.4 Nye anleggsprosjekter per år for ordinære anlegg

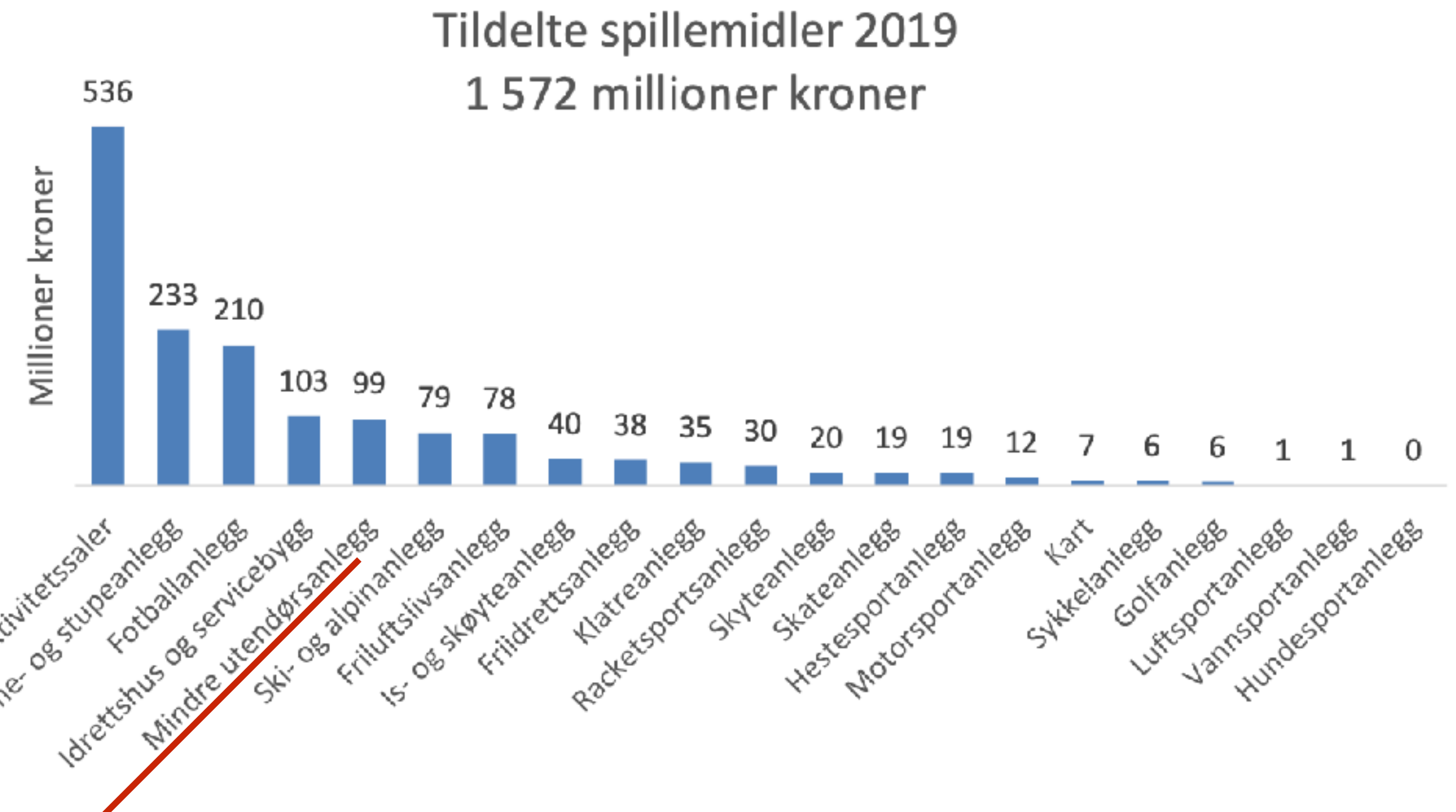
År	Antall søknader	Godkjent kostnad (mill. kr.)	Godkjent søknads- sum (mill. kr.)	Gj.snitts- kostnad (mill. kr.)	Gj.snitts- søknadsbeløp (mill.kr.)	Tilskudds- prosent
2019	814	10 428	2 094	12,8	2,6	20,1 %
2018	740	7 041	1 598	9,5	2,2	22,8 %
2017	916	6 161	1 339	6,7	1,5	21,8 %
2016	781	5 694	1 193	7,3	1,5	21,0 %

Det har vært lite utvikling på nærmiljøanleggene de siste årene. Det skyldes trolig lite innovasjon, og at det ofte velges enkle, små og tradisjonelle løsninger. Tilskuddssatsen til nærmiljøanlegg har vært uendret de siste 7-8 årene.

For ordinære anlegg har «godkjent kostnad» nesten doblet seg de siste 4 årene. Mange anleggstyper har fått økt tilskuddssats som følge av utviklingen.

2.4.1 Tildelte spillemidler 2019

Figur 15 viser tildelte spillemidler i 2019 per anleggskategori.

Husk at «**mindre utendørsanlegg**» er en samlekategori som bl. a. omfatter ballbinger/-baner, trimparker, parkouranlegg, sandvolleyballbaner, aktivitetsløyper og forskjellige andre aktivitetsområder. Den lar seg derfor ikke direkte sammenligne med de vanlige kategorier.

Figur 15 Tildelte spillemidler per anleggskategori i 2019

AKTIVITETSMØNSTERET

5 av 10

Halvbarten av 15-åringene
er aktive nok

3 av 10

Folk flest er for lite fysisk aktive,
kun 3 av 10 voksne og eldre
er aktive nok

93 %

av unge har deltatt i organisert
idrett i barndommen

25 %

deltar i organisert
idrett i 19-årsalderen

74%

av den aktive befolkningen over
15 år i Norge driver med egen-
organisert idrett og fysisk aktivitet

Norges helsekostnader har jfr SSB passert 360 milliarder i året, og er på rundt 68.000 kroner pr innbygger.

HELSE- OG VELFERDSGEVINST?

Potensiell gevinst av økt fysisk aktivitet:

Inaktive / delvis aktive → Aktive

- 239 milliarder i årlig velferdsgevinst som hypotetisk anslag på verdien av leveårene som vinnes og bedre livskvalitet (Helsedirektoratet).
- 8 flere leveår og bedre livskvalitet.
- Samfunnsøkonomisk kan dette gi besparelser pr. leveår på kroner 588 000 kr.

Fredrikstad kommune:

Bruker vi idrettspengene riktig?

Nye Kongsten-badet, åpnet i januar i år, er siste storsatsing på idrettsanlegg i Fredrikstad. Daglig leder Glenn Andersen og idrettssjef André Flatner poserte stolt da anlegget var klart for bruk. Foto: Geir A. Carlsson

Når hovedvekten av investeringene i Fredrikstad har gått til idrettshaller, fotballanlegg og svømmehall de siste årene, har samtidig minimalt gått til turveier og turstier, og andre enkle treningsanlegg som hovedvekten av den voksne befolkningen benytter ukentlig. Samtidig har Fredrikstad en samlet god anleggsdekning innenfor den organiserte idretten i Fredrikstad (Telemarkforskning, 2016).

Det vil alltid være gode argumenter for å bygge anlegg som tilrettelegger for barn og unge og spesielt i nærområdene og i forbindelse med skoler, samtidig må vi tørre å ta debatten om noe av midlene bør dreies over på enkle anlegg for egenorganisert aktivitet for også å favne om hele befolkningen, og som fanger opp nye aktivitetstrender.

Fredrikstad blad, 29.september 2017

KOMMUNEN HAR EN NØKKELROLLE!

- Utformingen av det fysiske miljøet, og særlig nærmiljøet, legger i stor grad premissene for den enkelte innbyggers aktivitetsmuligheter.
- De viktigste tiltakene for å fremme fysisk aktivitet skjer i kommunen, der volumet av idretts- og aktivitetsmidler prioriteres.
- Kommunene står for om lag 75 prosent av totale investeringer til anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.
- Kommunene kan ikke nå sine folkehelsemål uten at en større bredde av befolkningen og frivilligheten mobiliseres.

nabo

Unges opplevelse av
sosial inkludering i Norge

*"Jeg tror i hvert fall i det store blir ungdommer tatt mer
seriøst nå enn før. I hvert fall oss. Nå er vi litt mer politisk
engasjert, så vi får faktisk sett at det vi sier og det vi vil
faktisk går igjennom."*

– Gutt, mellomstor by

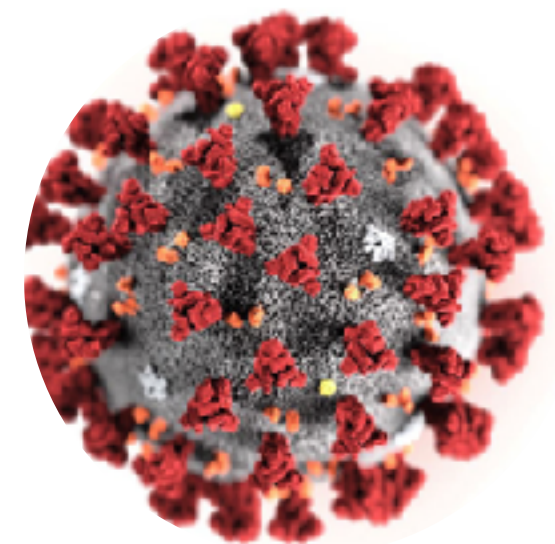
HVA SIER UNGDOMMEN?

- Oppbygging av **sosiale møteplasser** spesifikt for eldre ungdommer.
- Tilrettelegging av idrettsaktiviteter som **ikke er fokusert på konkurranse**.
- Utvikle tiltak som kan øke tilgangen til fritidsaktiviteter for barn fra **lavinntektsfamilier**.
- Etablering av flere **kjønnsnøytrale** idrettsaktiviteter.
- Utvikling av bedre **lavterskeltilbud/helsetilbud** til ungdommer.

Hva sier forskerne?

“...de tradisjonelle idrettene har begrenset kontaktflate, og har stagnert i oppslutning i den voksne del av befolkningen. Det er derfor langt mer å hente via friluftsliv og egenorganisert aktivitet enn ved videre utbygging av fotballbaner, som bare dekker 10 prosent av befolkningens aktivitetsbehov, stort sett menns.”

Breivik og Rafoss, 2017

Hvilke trender tror forskerne vil vedvare etter pandemien?

Mer trening i nærmiljøet

Flere har fått smaken på å gå, trene, sykle eller løpe i nærområdet

Naturen som treningsarena

Forskere tror vi vil se flere som bruker naturen som treningsarena også etter korona. Treningsapparatene i parker og ved skogen har også blitt populære.

Lavterskel hjemmetrening

Flere forskere tror online trening hjemme vil vedvare fordi det er lavterskel og man slipper transportetappene i en travel hverdag

Noen viktige spørsmål så langt:

- Treffer de lokale hovedprioriteringene og investeringene godt nok..?
- Går midler i hovedsak til de som har god helse og er fysisk aktive fra før..?
- Sitter de med størst behov for midler og tiltak «ved bordet» når ressursene prioriteres og fordeles..?
- Er det mange nok lokalt som løfter fram de egenorganiserte, eldre, innvandrerkvinner, funksjonshemmede og bredden av befolkningen..?

Noen sentrale anbefalinger:

- Regjeringen bør ta et mer samlet og helhetlig ansvar for å øke den fysiske aktiviteten i samfunnet enn det som er tilfelle i dag. Dette forutsetter at flere departementer tar et større ansvar, og at det etableres et forpliktende samarbeid mellom alle departementer som har et sektoransvar.
- Gjennomføre gode lokale og regionale behovsvurderinger basert på gode analyser og medvirkning.
- Sikre idretts- og aktivitetsmangfold, herunder hensynet til mindre idretter, egenorganisert aktivitet, kjønn, alder og universell utforming
- Stimulere til nytenkning på anleggsområdet som i større grad imøtekommer aktivitetstrender.

« BEVEGELSE OG FYSISK AKTIVITET ER ET NATURLIG VALG FOR ALLE GJENNOM HELE LIVET »

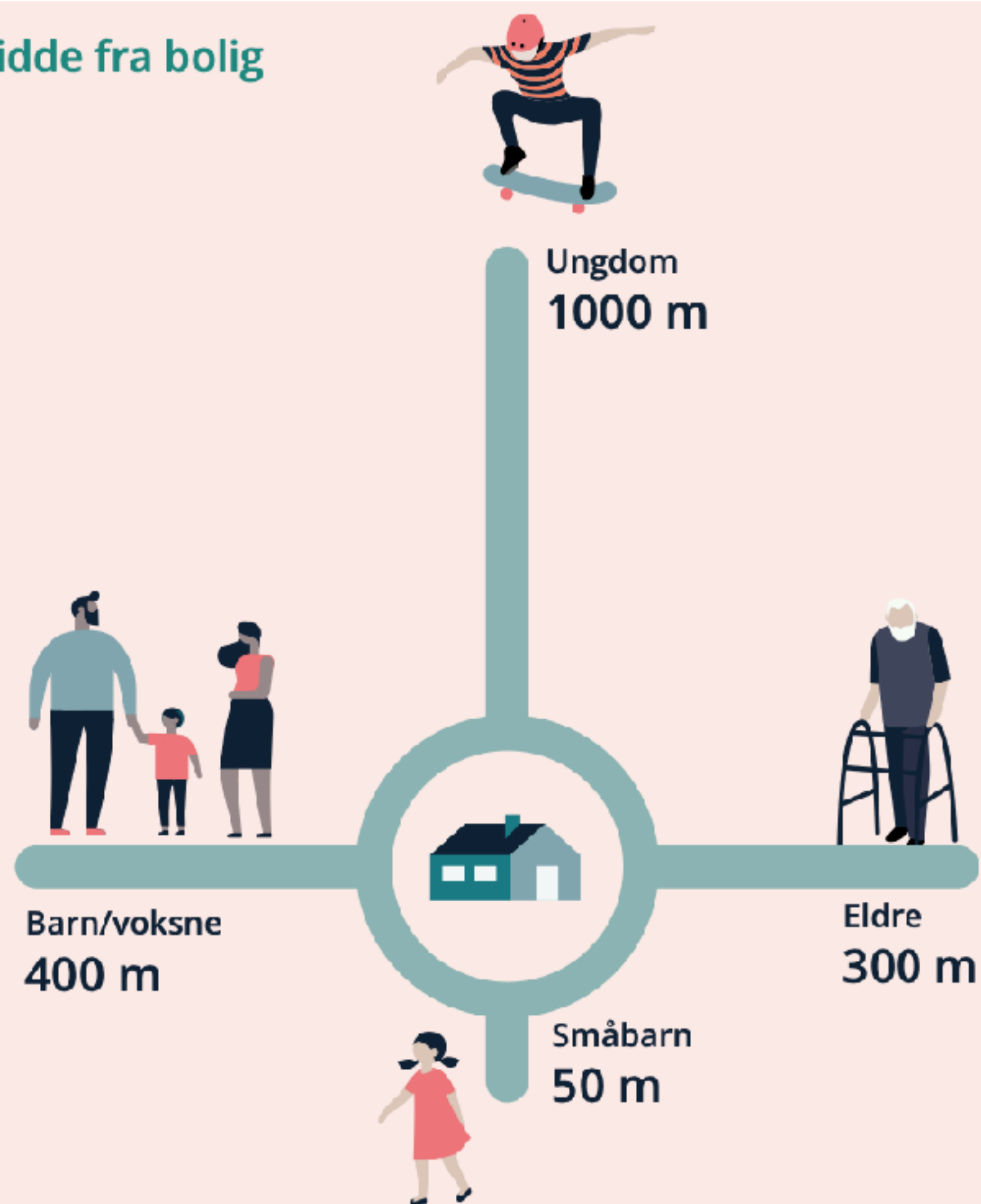
Innsatsområder

I tråd med føringer i Meld. St. 19 (2018–2019) er tiltakene i handlingsplanen rettet inn mot følgende innsatsområder:

- Gå- og aktivitetsvennlige nærmiljøer
- Fritidsarenaer; friluftsliv, idrett mv.
- Hverdagsarenaer; barnehage, skole og arbeidsliv
- Helse- og omsorgstjenester
- Kunnskapsutvikling og innovasjon

Dette innebærer universelle tiltak rettet mot hele befolkningen på arenaer som favner alle, med tidlig innsats og like muligheter for alle. Samtidig legges det til rette for målrettet innsats mot ulike grupper i befolkningen som trenger tilpasset oppfølging.

Rekkevidde fra bolig

Nær tilgang på grøntområder er særlig viktig for barn, personer med funksjonsnedsettelse, eldre og mennesker som bor i utsatte områder.²⁰

**200–500
meter**

Undersøkelser viser at det fra bolig ikke bør være lenger enn 200 meter til små grønne områder og 500 meter til større grønne områder, for at områdene skal få funksjon som friluftslivsområde i hverdagen.

SATSINGSOMRÅDER OG AKTUELLE PROSJEKTER

AKTIVITETSPARKER

Flerbruk

Sambruk

God design

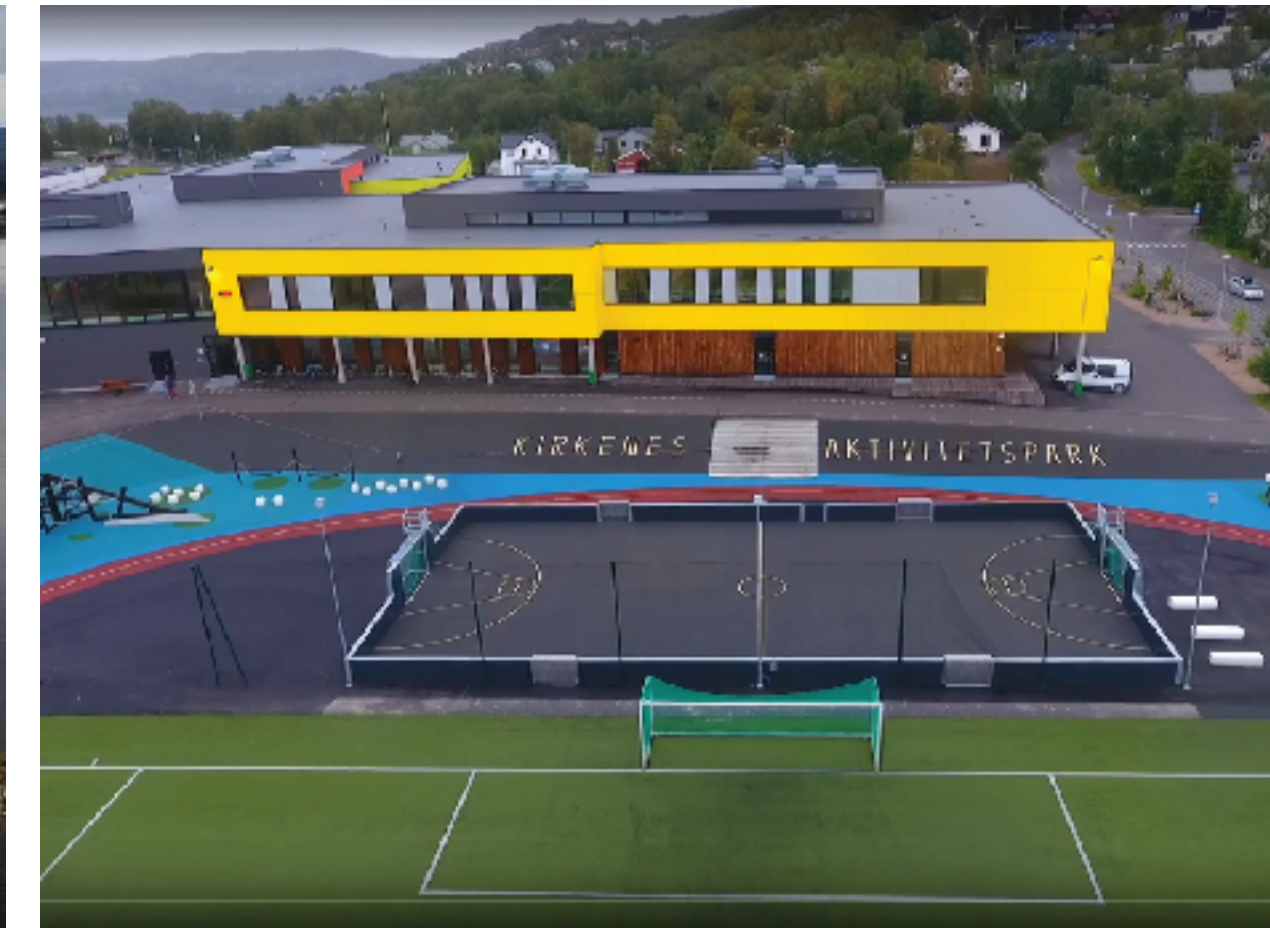
Møteplass

Attraktivt

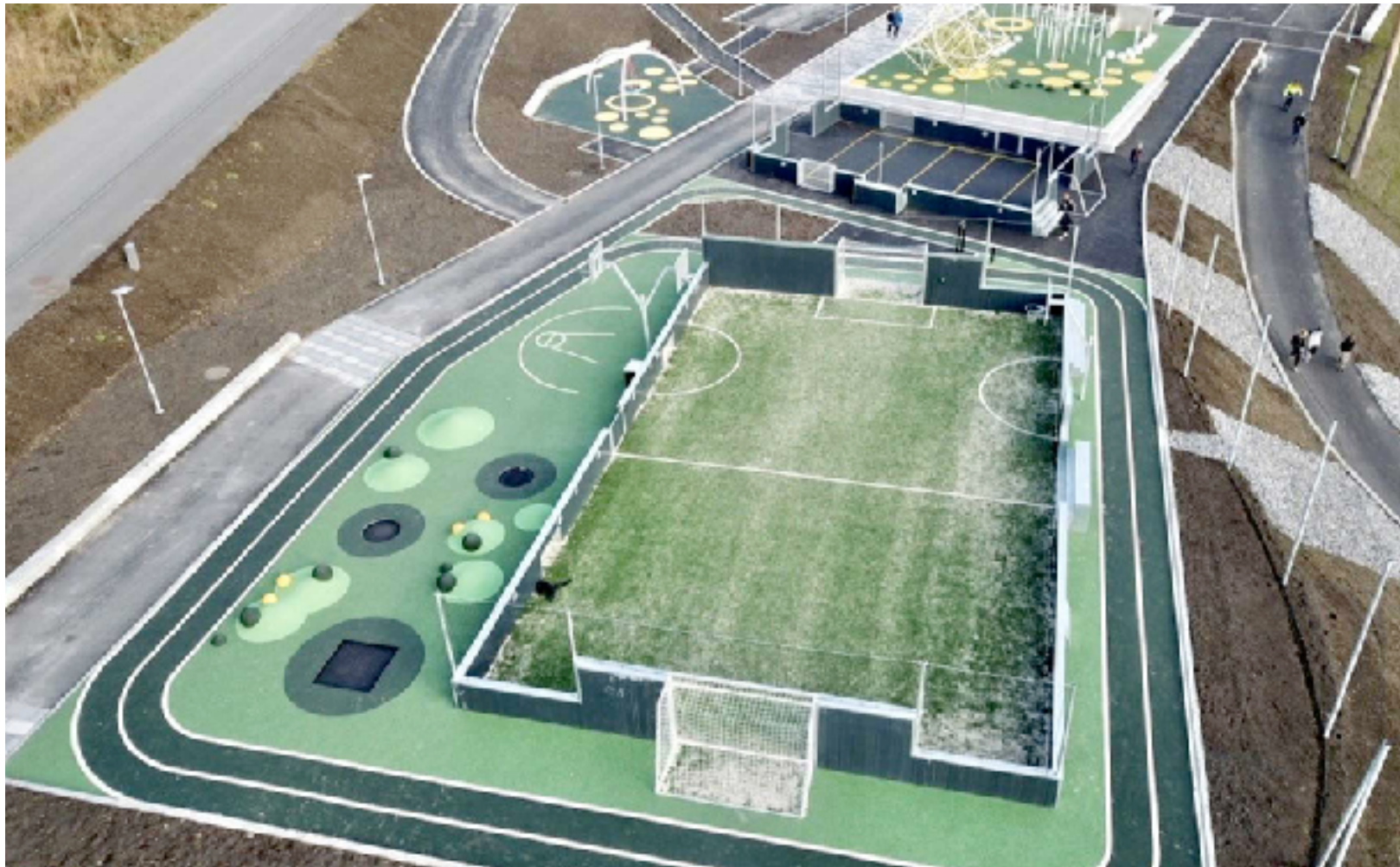
Medvirkning

Kreativt

Nyskapende

SKOLEGÅRDEN SOM NÆRMILJØPARK

Tilgjengelighet

Nærhet

Nærmiljøarena

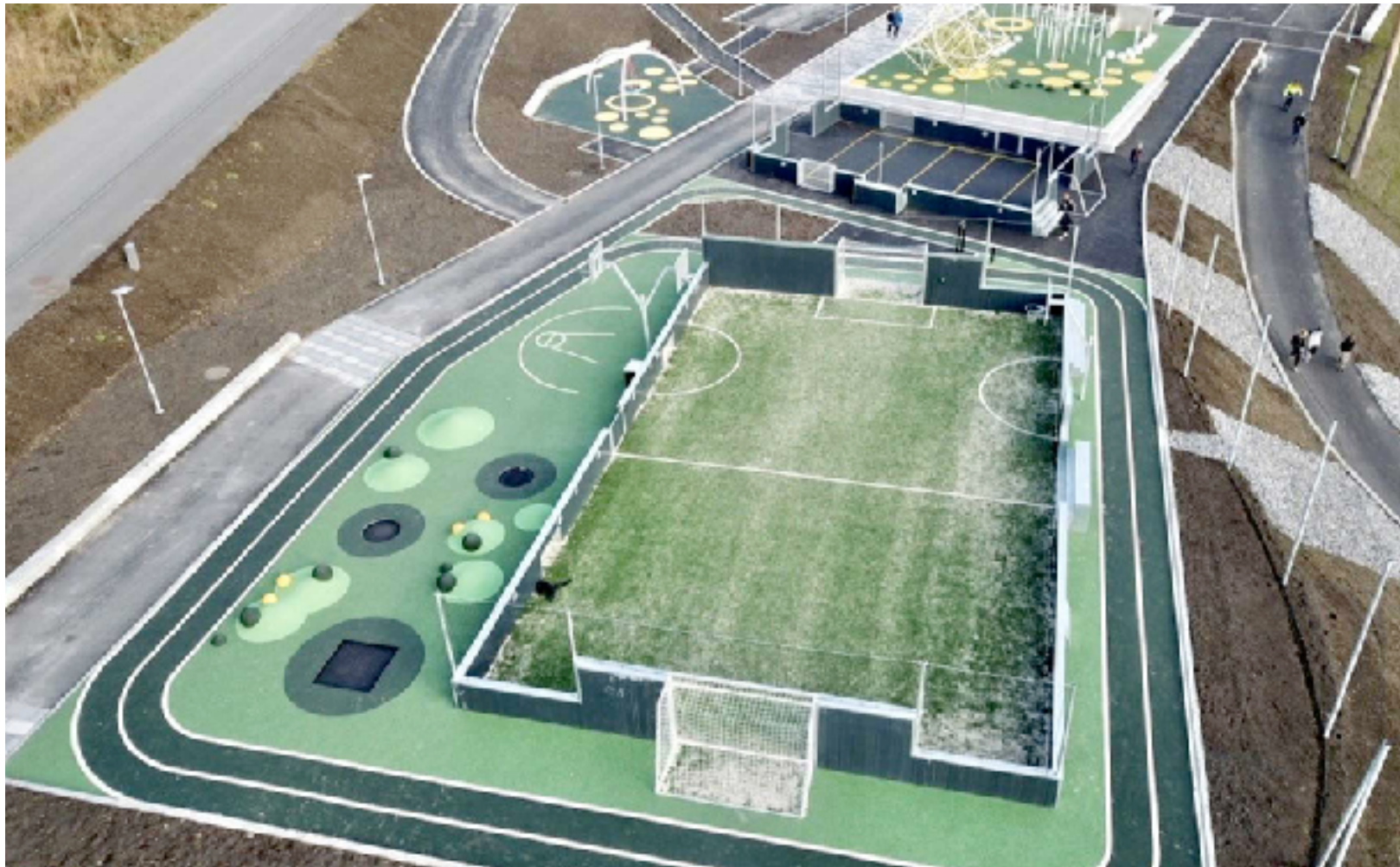
Trygghet

Kvalitet

Trivsel

Møteplass

SKOLEGÅRDSPROSJEKTER

Tilgjengelighet

Nærhet

Nærmiljøarena

Trygghet

Kvalitet

Trivsel

Møteplass

NASJONAL ARBEIDSGRUPPE

Målene våre er:

- Nasjonale anbefalinger til størrelse og kvalitet på skolars og barnehagers uteområder.
- Innhente og formidle kunnskap om gode skole- og barnehageanlegg
- Bidra til at det igangsettes nye pilotprosjekter og mer forskning på feltet

Noen av deltakerne:

- NMBU
- Tverga
- Norske landskapsarkitekters forening
- Naturvernforbundet
- NIF
- Bad, park og idrett
- Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Norsk Friluftsliv
- Friluftsrådernes Landsforbund

AKTIVITETSPARKER

Flerbruk

Møteplass

Nyskapende

Sambruk

Attraktivt

Medvirkning

Kreativt

God design

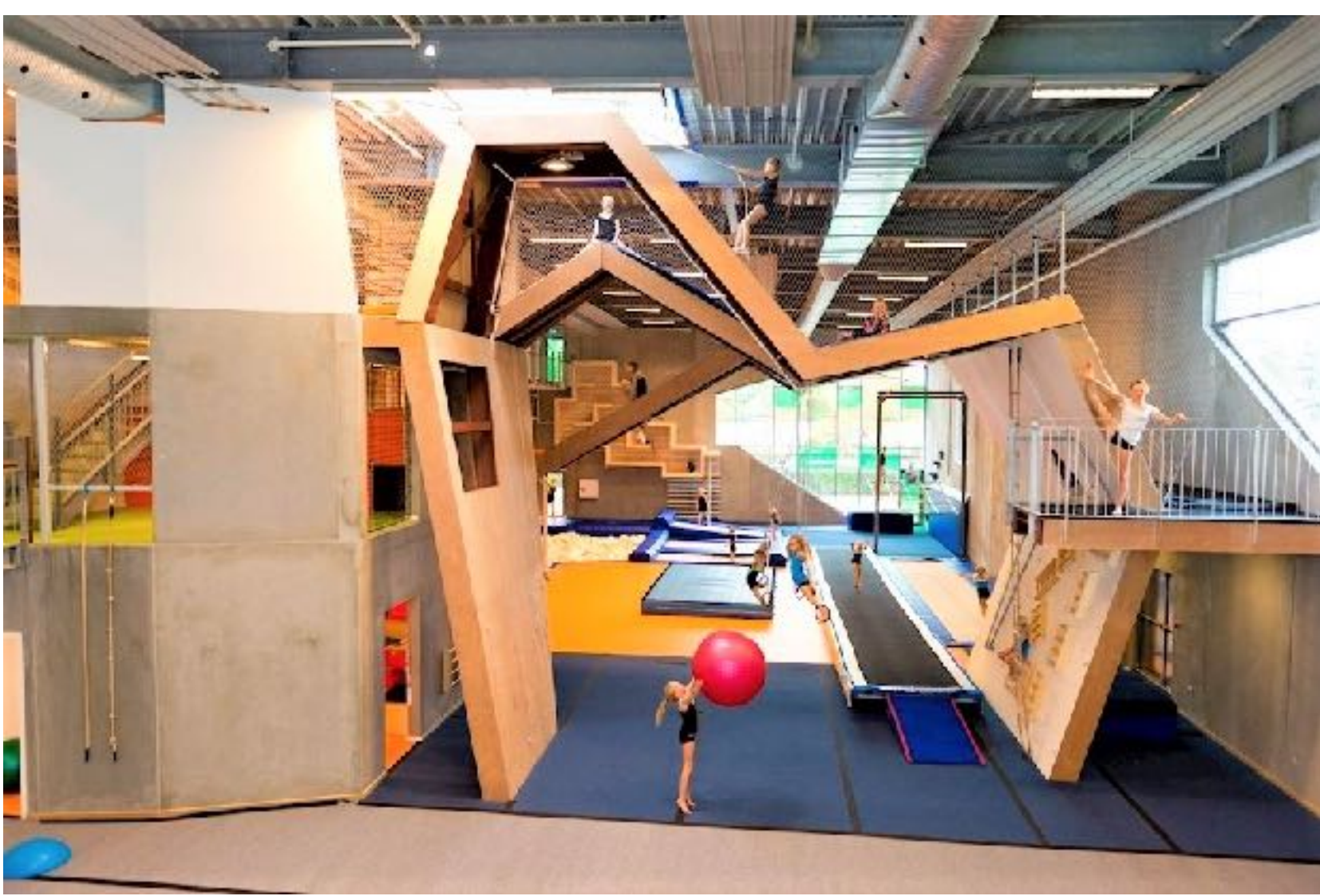

Hvalstad
Aktivitetspark

Marikollen
Aktivitetspark

Strandpromenaden
Aktivitetspark

Kirkenes
Aktivitetspark

ALLAKTIVITETSHUS

NÆRFRILUFTSLIV / LAVTERSKELOAKTIVITET

«Innrette flere lokalområder med enkle og innbydende konstruksjoner som fremmer bevegelse, og bidrar til et sunt hverdagsliv»

DE GODE PROSESSENE

BRUKERINVOLVERING OG SAMSKAPING

Hvem?

- Hvem er målgruppen?
- Tilpasse for flere målgrupper?
- Prioritere det målgruppen vil ha?

Hvordan?

- Tid- og ressurskrevende
- Møte målgruppens på deres premisser
- Språk og riktig kommunikasjon

Hvorfor?

- Forankring i lokale behov
- Felles identitet
- Eierskap til prosjektet
- Bedre anleggsburk
- MER MORO!

DESIGNE FOR TRIVSEL OG ØNSKET ATFERD!

Belysning

Trygghet

Forebygge
kriminalitet

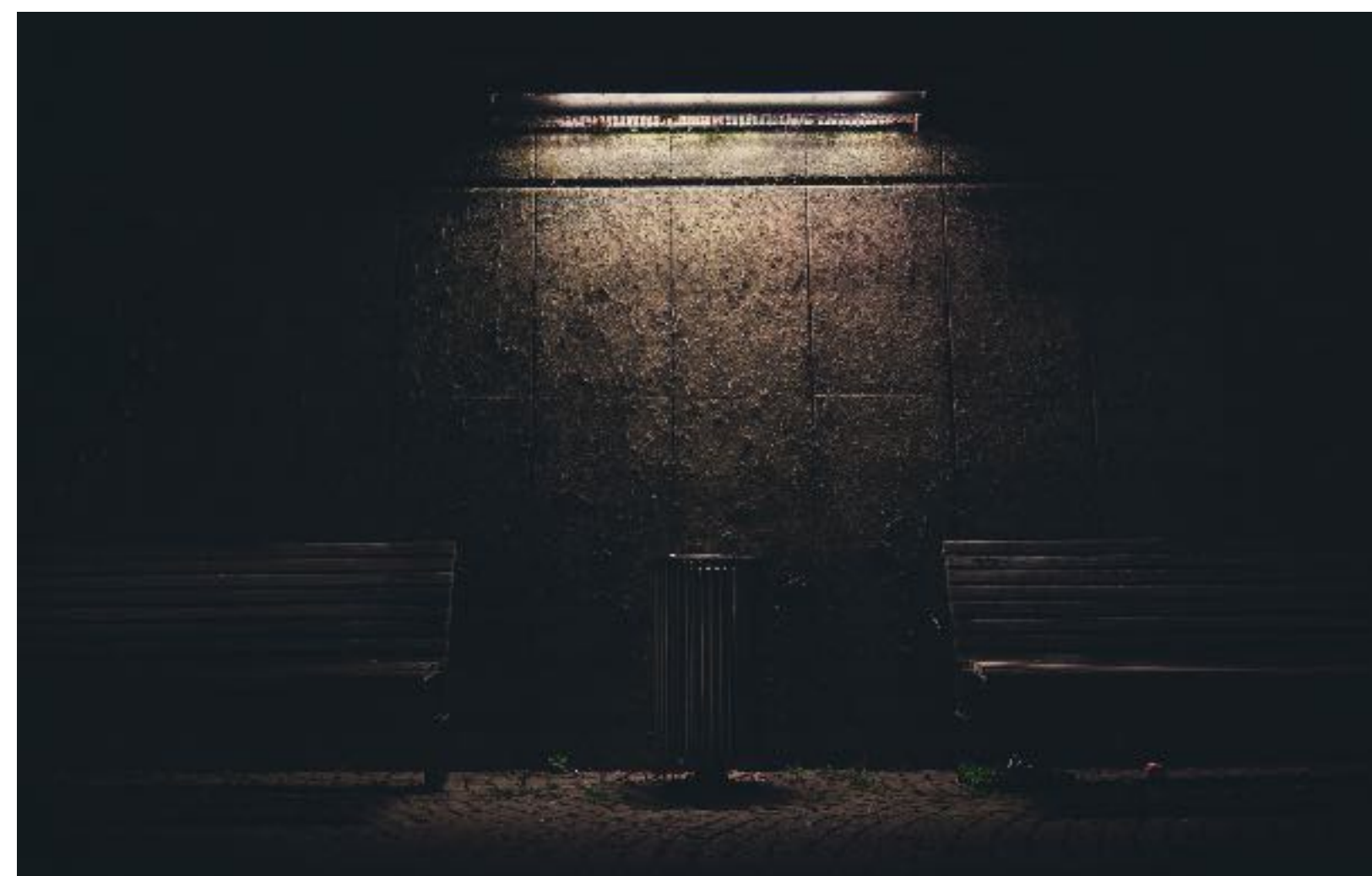
Helårsbruk?

Sosialt samhold

Utnyttelsesgrad

Møteplass

TVERGÅ

Gode
«hengeplasser»?

MÅ VITE NOE OM BEHOVENE NÅ,
OG BEHOVENE SOM KOMMER!

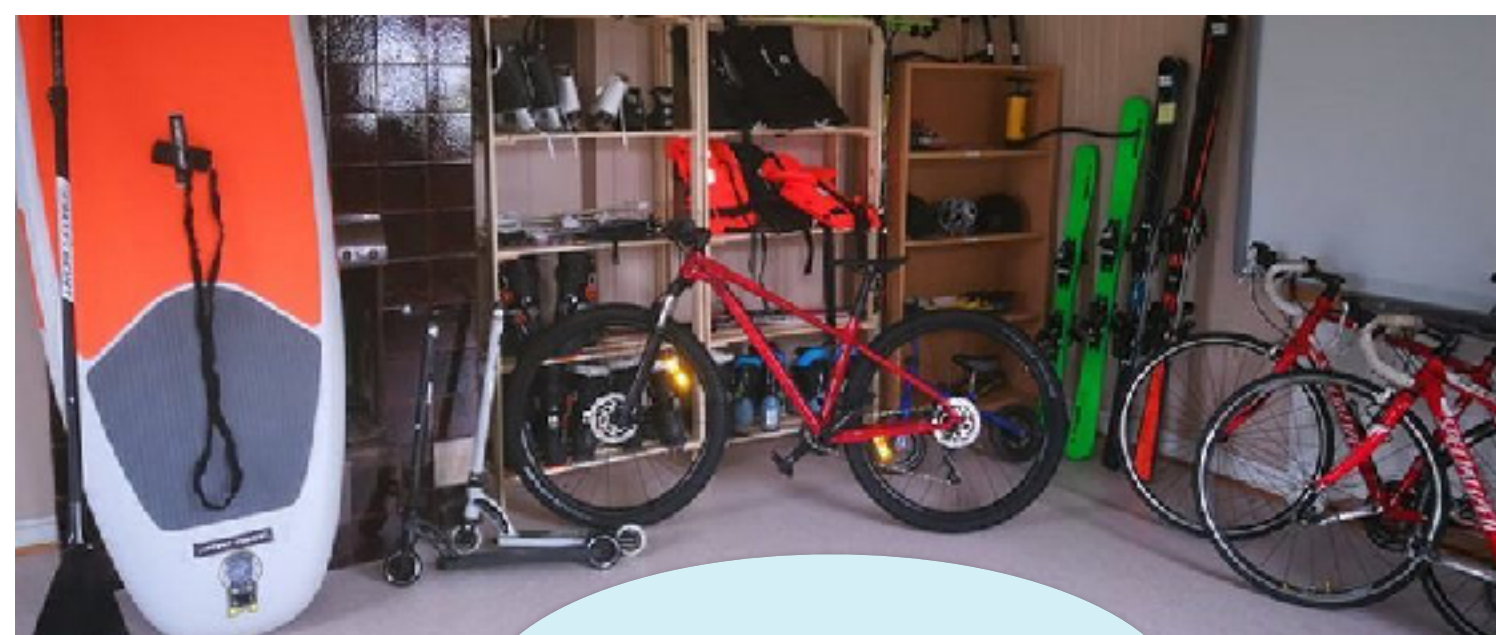
Kommer
behovene for
egenorganisert aktivitet
til uttrykk lokalt?

Nye trender?

TVERGÅ

Utlån av utstyr?

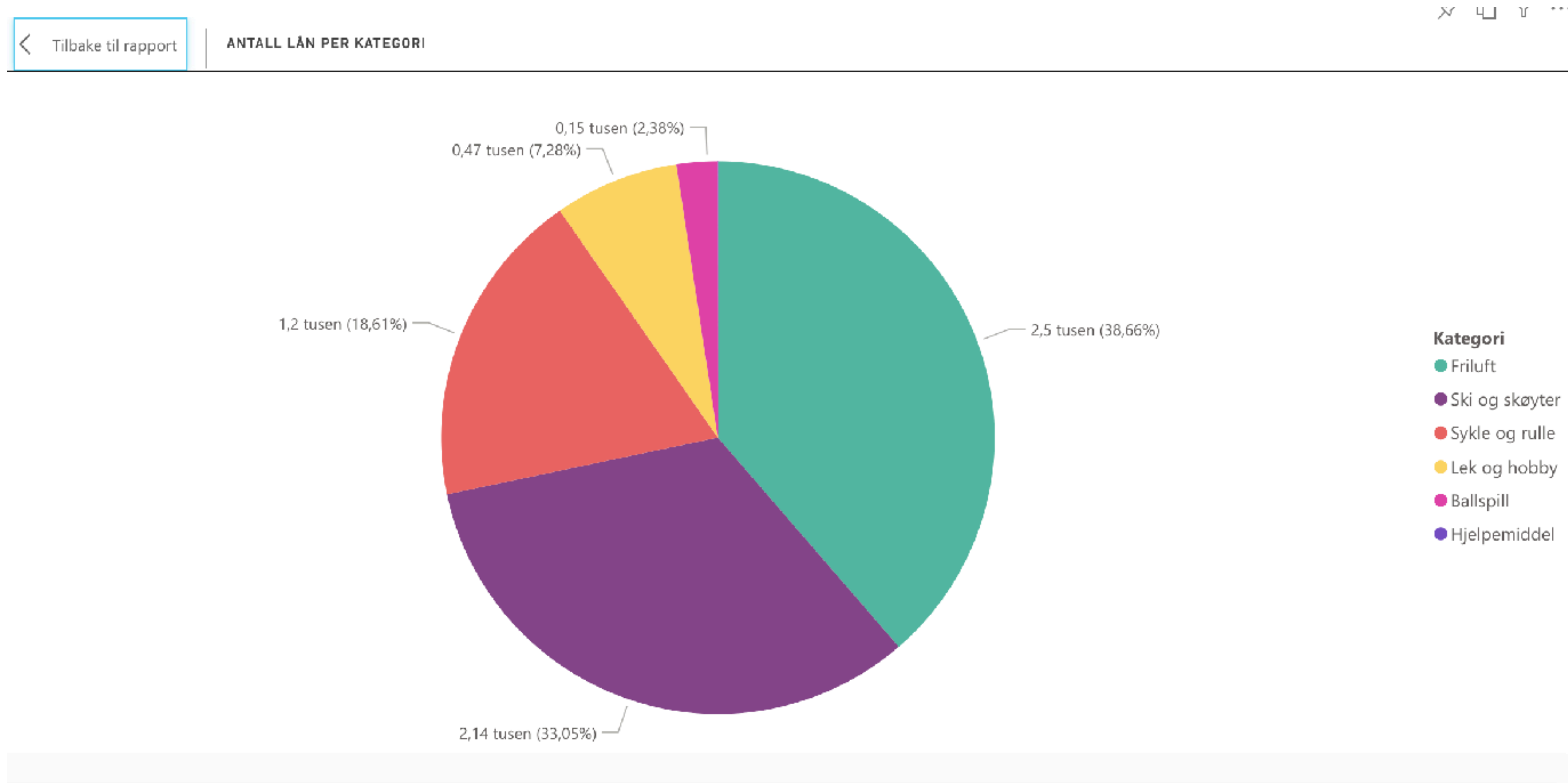

Kunst, kultur og
musikk?

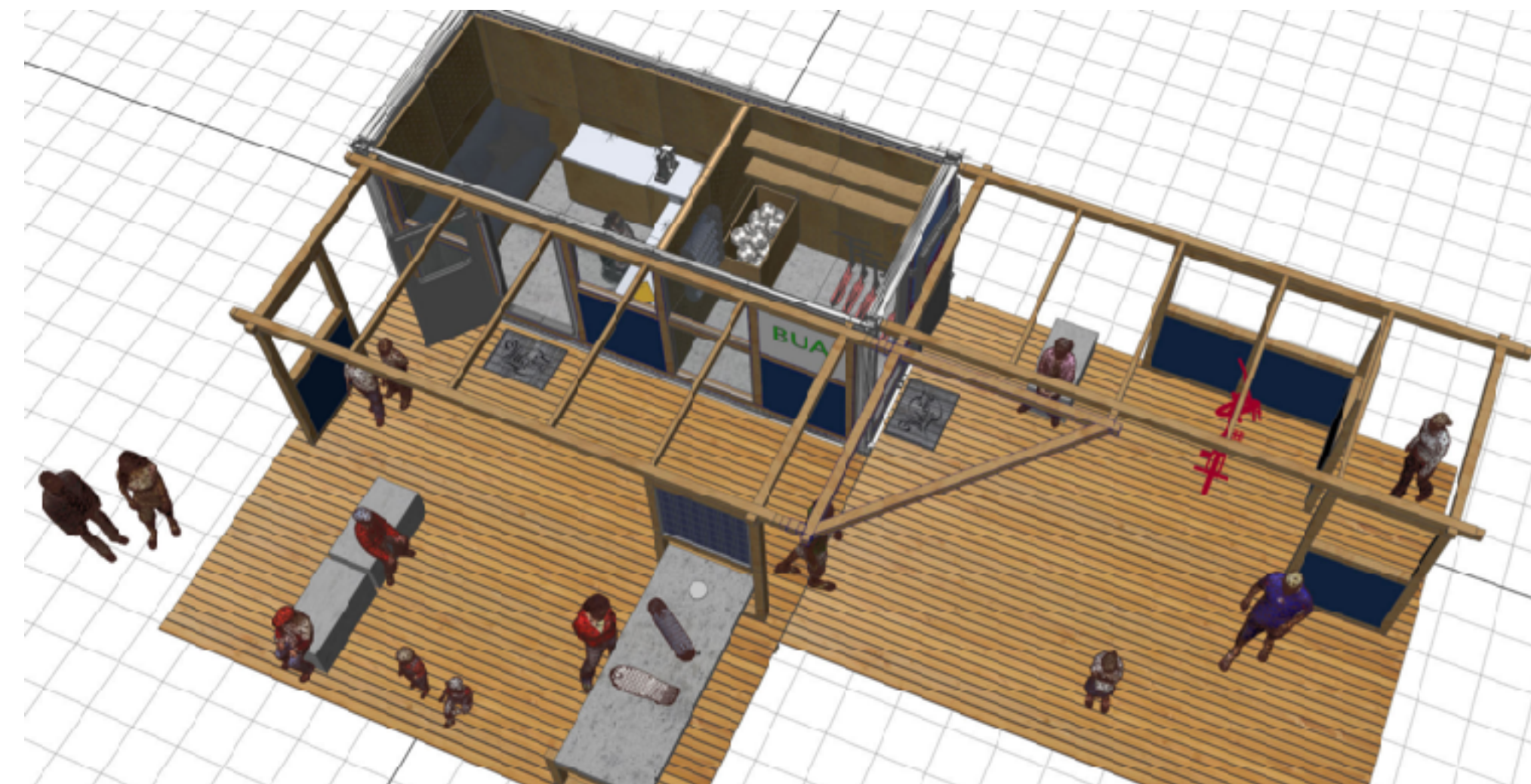
Koble på
teknologi?

Utlån »BUA Vestland» 2020 – per utstyrskategori

FLERE USTYRSSATELITTER?

Selvbetjente BUA-satellitter hvor du kan låne ved hjelp av en BUA-app. Egner seg spesielt bra i aktivitetsparker med f.eks. skateboard, sparkesykler og BMX sykler

BUA

FØLG OSS PÅ:

[NETTSIDEN](#)
[NYHETSBREV](#)
[FACEBOOK](#)
[INSTAGRAM](#)

TVERGÅ

TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN!

Vegard Sines Petersen
Prosjektleder anlegg
Epost: vegard@tverga.no
Telefon: 916 90 583

tverga.no